

Становище

За научната, творческа и преподавателска дейност на доц.д-р Здравка Константинова , кандидат за заемане на академичната длъжност „ Професор” по журналистика (история на българската журналистика до 1944 година), по научното направление 3.5 Обществени комуникации и информационни науки, обявен от Софийски Университет „ Св.Климент Охридски” в ДВ-бр.9 от 02.02.2016 година.

Здравка Константинова е добре познато име сред медийната общност, академичните среди, студентите по журналистика. Утвърдила се като професионалист в изследванията и в преподавателската си дейност, като човек, който не прави компромиси със съвестта си. Тя е последователен анализатор на българския печат, която не само разкрива миналото, но търси и намира редица закономерности, които могат да обяснят съвременните процеси в българските медии. Преподавала е на хиляди студенти и е формирала част от базовите им знания за процесите в българската журналистика.Участва активно в академичния живот у нас и в чужбина. Цялата ѝ дейност на учен и преподавател е свързана с ФЖМК и тя е станала неразривна част от неговия образ.

Доц. Здравка Константинова е високоерудиран учен, която с постоянство, усърдие, спокойствие и търпение изучава своето изследователско поле и навлиза все по задълбочено в него. Няма как да се обхване цялата материя на историята на българската журналистика (само изданията до 09.09.1944 са 10270), но има как да се разкрият механизмите на създаването на родната преса, да се представят характерните моменти, да се опишат най-ярките представители, да се изведат образи, които дават представата за процесите. За добра чест – доц. Здравка Константинова се справя с тази огромна задача. И се справя по един забележителен и достоен начин.

По тази причина, ще наруша нормата на писане на академични становища и още в началото на изложението си ще заявя, че убедено ще гласувам за нейната кандидатура и ще призова и останалите членове на научното жури да споделят позицията ми. Защото кандидатурата на доц. Здравка Константинова е пример за теоретична последователност, практическа компетентност и зрял професионализъм.

Кариерно развитие, научна и преподавателска дейност.

Познавам доц. Здравка Константинова от много години и толкова съм свикнал с мекото и колегиално присъствие, че сега останах изненадан от някои данни. Тя преподава във Факултета ни още от 1981 година, когато е избрана за хоноруван асистент (навремето тази позиция се заемаше с конкурс). През 1986 е избрана за „ старши асистент”, през 1989 – за „ главен асистент” и е редовен доцент от 2000 година. Впечатлих се от нейната последователност. Без да се отклонява от своята тема, без стремеж към резки кариерни скокове, тя работи в името на опазването на най-добрите традиции на нашата журналистика, за познанието на студентите си, за създаването на колегиална и академична атмосфера. За всичките тези години, тя се превърна в основополагащ камък на факултета ни , във всекидневен пример за академизъм .

Тя обогатява всяка година своите лекции и след хабилитацията си е формирала още пет нови лекционни курса. Не е необходимо да се дават оценки на всеки един от тях, но аз съм впечатлен от новаторските подходи. Тя разработва за първи път у нас тематични полета като „История на българската реклама”, „ Политическата визуална сатира”, „ Особенности на икономическата преса”, „ Карикатурата на международна тема”. Този факт още един път показва, че истински учен и преподавател като нея, не се движи по инерция, нито разчита на стари лаври, а винаги се стреми към новото познание. Доказателство за това ми твърдение е и фактът, че тя е автор на 43 научни студии и статии(30 след хабилитацията), както и е автор на 49 (36 след хабилитацията) доклада в научни конференции. След

хабилитацията си, тя участва в 25 научни проекта (10 национални и 15 международни), съставител е на 14 сборника. Автор е и на един сборник с научни публикации, които са с подчертана познавателна стойност. И тук е майсторството ѝ – тя поднася научните си изводи по начин, който е достъпен за всеки. Подобен подход не се отдава на всеки, но доц. Здравка Константинова е от белязаните с подобна дарба.

Водещите акценти в нейната научната продукция на са :

- Отношението между медии и власт. Този въпрос тя го разглежда не само през призмата на отделните издания в конкретна историческа обстановка , а като основополагащ принцип за съществуването на медиите, както въпрос на морал . Може много да се разсъждава върху тези не дотам чисти взаимоотношения, но анализите и примерите, които изтъква доц. Константинова, са важни за разбирането и на съвременната ни действителност. Важно е да се отбележи, че тя създава една панорамна картина на журналистиката ни, като е изследвала огромен информационен масив. Но не се е разпиляла, а е успяла да извлече най-характерните примери, да обрисова най-ярките имена, да подчертае характерните тенденции. С други думи – текстовете ѝ са с голяма научна стойност, без да са написани за тесни специалисти. Факт, който говори много добре за нейния стил и възможности.
- Авторката проучва географията на българската преса от Освобождението до 1944 година. Разглежда основните центрове на пресата ни и анализира причините за появяването и съществуването им . Впечатляващо изследване е и това на българските вестници, издавани извън България.
- В своите научни публикации, тя много ясно и категорично защитава тезата за модернизирателната и държавно-творческата роля на българската възрожденска журналистика. За първи път в нашето медиазнание се изяснява понятието марка, съотнесено към пресата ни.

- За мен – подчертан приносен елемент са анализите ѝ върху българската карикатура. Изобразителната публицистика е нова проблемно-тематична област, която влиза в специализирано за нас, научно обръщение след изследванията на доц. Константинова. Тя съпоставя дейността на Илия Бешков и Райко Алексиев, сравнява авторския им почерк, писаното им слово и гражданската им позиция.
- Напълно ново е изследването за историческите корени на специализираната „женска“ преса. Многоаспектният анализ на първото следосвободенско периодично издание „ Женский свят“ (1893-1898) е доказателство за гражданското израстване на жената в България, за нейното признаване и индиректно – за развитието на цялото ни общество. Следващите изследвания на тази специализирана преса (анализирани са 97 периодични издания до 1944 година) показват нарастващата професионализация на българската журналистика и възможност за качествено отразяване на специализирани теми за специфични читатели.
- Чрез спецификата при отразяването на конкретни събития например - (обявяването на независимостта на България), се прави сравнителен анализ не само на отделни издания, но и дисекция на цялото българско общество.

Безспорно – има още редица приносни моменти в творчеството на доц. Здравка Константинова, но според мен – тези са основните и са напълно достатъчни за заемането на академичната длъжност „Професор“.

Ако се върнем и към другите показатели, ще се види, че има пълно съответствие между изискванията и дейността.

- Цитираните публикации са 84. Обръщам внимание, че тази бройка е в едно доста специализирано научно поле, където малцина се осмеляват да публикуват.
- Двама успешно защитили докторанта. Това също е важен маркер за научната ѝ дейност.

- Ръководител е на четири международни проекта по практическо обучение на студенти и журналисти.
- От 2002 г. досега координатор към ФЖМК за Resau Theopraste за обучение по журналистика на Университетската агенция по журналистика, както и член на бюрото на същата организация. За пояснение – тази агенция е финансирана от френското правителство и самото ѝ участие в дейността ѝ е белег за признание от една общност с огромни културни традиции и престиж.

Заклучение

Бих могъл да изброявам още дълго академичните, преподавателски и човешки достойнства на доц. Здравка Константинова. Бих могъл да анализирам в детайли всеки ред от впечатляващата ѝ научната продукция. Бих могъл да описвам последователността в творческите ѝ търсения и нейната активност в научния ни живот. Бих могъл да отбелязвам нейната колегиална топлина и толерантност. И това бих го направил с ръка на сърцето, защото няма да излъжа. Не го правя детайлно не само за да се вмества в обичайния обем за становище, а защото и ми се струва, че не казвам нищо ново. За всички, които я познават – знаят, че тя е точно такава – сърдечен колега, уважаван учен, експерт от най-висока класа, неуморен изследовател, уважаван преподавател.

Вярвам, че научното жури ще подкрепи призива ми да гласува положително за нейната кандидатура за заемане на академичната длъжност „Професор“. И знам, че тя ще бъде един достоен професор на Софийския университет. Професор, който няма да се кичи с титлата си. Защото има хора, за които титлата пред името им става определяща за общественото им разпознаване. Тези хора не светят със собствена светлина, а с тази, отразената от званието им.

Но има и други – които със своите научни постижения, с експертния си потенциал, със своя характер, със своята колегиалност, с енциклопедичните си познания, с грижата си за младите придават ново, човешко измерение на тази академична позиция.

За мен – те са истинските университетски професори. И съм убеден, че нашият кандидат е точно такъв. С цялата си досегашна дейност – тя е доказала, че заслужава подобно звание.

С уважение : доц. д-р Ефрем Ефремов,

Председател на Научното жури, Зам.-декан на ФЖМК